

Kielce, dnia 19 grudnia 2014 r.

Nr RO 31/14

Pani
Monika Zbrojewska
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Szanowna Pani Minister

Rada Okręgowa w Kielcach Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej przyłącza się do krytycznego stanowiska innych organizacji okręgowych naszego Związku odnośnie projektu mającego wejść w życie z dniem 1 stycznia 2015 r., „Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury” – zmieniającego uchwaloną w 15 września 2014r. wersję tego aktu prawnego.

Przede wszystkim niepokoi nas sama sytuacja zmian uchwalonego aktu prawnego zanim wszedł w życie. To łamanie zasad prawidłowej legislacji. Jeszcze w dniu 24 października 2014 r. w TVP INFO w programie „Kod Dostępu” oraz innych mediach Pan Minister Cezary Grabarczyk zapewniał publicznie, że „regulamin prokuratorski” z dnia 15 września 2014 r. wejdzie w życie od nowego roku, a ewentualne w nim zmiany będą rozważane po analizie funkcjonowania jego przepisów w praktyce. Po takich zapewnieniach we wszystkich prokuraturach trwały analizy wpływu nowych przepisów na wzrost czy spadek obciążenia pracą. Trwały prace nad przygotowaniem organizacyjnym jednostek apelacyjnych i okręgowych do nowych, zwiększonych zadań. Planowano przetasowania kadrowe, opracowywano projekty nowych zakresów obowiązków prokuratorów, sekretariatu, zmiany w wewnętrznej strukturze. Jednocześnie wszyscy prokuratorzy uczyli się przepisów nowego regulaminu, prowadzili między sobą dyskusje merytoryczne i podejmowali inne działania celem przygotowania się do funkcjonowania pod nowymi przepisami.

Wszystkie te działania i nauka okazały się bezprzedmiotowe. Jeśli więc po „konsultacjach społecznych” przedstawiony projekt ulegnie kolejnym zmianom i nowy „Regulamin” zostanie uchwalony jeszcze przed końcem tego roku, to 2015 rok prokuratorzy

rozpoczną bez należytej znajomości przepisów regulujących ich „wewnętrzne urzędowanie”. Taka sytuacja nie powinna mieć miejsca w przypadku zawodowej korporacji prawników przeznaczonych do zwalczania przestępczości w imieniu demokratycznego i praworządnego kraju. Rzecz bowiem nie tylko w znajomości literalnej treści nowych przepisów ale ustalenia ich wykładni i praktycznych aspektów funkcjonowania, na co potrzeba niezbędnych szkoleń.

Identyczna sytuacja dotyczy przepisów nowej procedury karnej, która wprowadza rewolucyjne, nie funkcjonujące dotąd rozwiązania. Nie uchwalono dotąd nowego „Prawa o prokuraturze”, a to przecież newralgiczny akt prawny mający uregulować urzędowanie prokuratury w realiach nowej procedury karnej.

Jak w takiej sytuacji pracownicy prokuratury mają się przygotować do realizacji swoich obowiązków w 2015 roku nie mając żadnej pewności co do trwałości i niezmienności przepisów uchwalanych, wyżej wymienionych aktów prawnych? Czego mamy się uczyć i jak się w takiej sytuacji szkolić?!

Ze smutkiem konstatujemy, że reforma procedury karnej i prokuratury traktowana jest przez władze Rzeczypospolitej Polski jak „prywatne poletko” aktualnie urzędującego Ministra Sprawiedliwości i członków jego ekipy, a koncepcje tych reform i konkretne propozycje zmieniają się istotnie wraz ze zmianami na tym stanowisku ministerialnym.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 września 2014 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz.U. z 2014 poz. 1218) jest naszym zdaniem milowym krokiem w kierunku rzeczywistego zreformowania prokuratury RP z uwagi na wprowadzenie obowiązkowego referatu orzeczniczego dla każdego prokuratora i ustalenia konkretnej właściwości rzeczowej prokuratur okręgowych i apelacyjnych co do prowadzenia postępowań przygotowawczych. Niewątpliwie katalog przestępstw przydzielonych do prowadzenia tym jednostkom określony w §9 pkt 1) pakt c) i d) oraz §10 pkt 1) nie był do końca przemyślany ale tylko w zakresie niepotrzebnego obciążenia tych jednostek również dużą ilością spraw błahych. Sama idea i większość unormowań w tych przepisach o właściwości rzeczowej spotkała się z aplauzem ze strony większości prokuratorów, przede wszystkim pracujących na co dzień w prokuraturach rejonowych. Faktyczne odejście od tych zasad w projekcie regulaminu z dnia 19 listopada 2014 r. budzi nasz sprzeciw. Podzielając argumenty przedstawione w tej kwestii przez inne rady okręgowe nie widzimy sensu powielać ich w naszym stanowisku i dlatego niniejszym przedstawiamy jedynie dodatkowe, własne argumenty:

Nikt w prokuraturze nie kwestionuje potrzeby istnienia wewnętrznego nadzoru i kontroli spraw, oceny jakości pracy prokuratorów i innych pracowników, wizytacji i lustracji,

konieczności rozpoznawania skarg czy innych form kwestionowania pracy konkretnych pracowników. W ustawie o prokuraturze i regulaminie prokuratorskim jest określona sztywno struktura organizacyjna jednostek na określonym szczeblu i szczegółowy zakres kompetencji każdej wewnętrznej komórki organizacyjnej. Jednakże w przepisach ustalono tylko minimalną liczbę prokuratorów w dziale, wydziale czy sekcji, a ich liczbę ponad minimum ustala już według własnego uznania kierownik danej jednostki. Tu tkwi naszym zdaniem główne źródło niesprawiedliwego podziału pracy, gdyż nadmiernemu rozrostowi w prokuraturach okręgowych i apelacyjnych uległy i ulegają dalej wydziały i działy nieprowadzące postępowań przygotowawczych ani spraw w sądzie. Dzieje się tak kosztem wydziałów śledczych w tych jednostkach, w których prokuratorzy często pracują o wiele ciężiej niż w większości prokuratur rejonowych. Z kolei ich autentyczne przeciążenie pracą skutkuje nie przejmowaniem przez prokuratury okręgowe i apelacyjne do prowadzenia spraw kwalifikujących się w myśl aktualnie obowiązujących przepisów do ich właściwości tylko z banalnego powodu „braku mocy przerobowych”. A gdy rzeczywiście takie wydziały śledcze okresowo mają znaczący przyrost spraw to pomoc nadchodzi nie przez przeniesienie do tych wydziałów prokuratorów z innych komórek tych jednostek ale przez delegowanie do tych wydziałów śledczych prokuratorów z niższych jednostek. Sprawiedliwy podział pracy między wszystkich prokuratorów jest aktualnie nie tylko „nieosiągalnym postulatem” ale wręcz koniecznością. –

W okręgu kieleckim jest zatrudnionych aktualnie około 160 prokuratorów. W ocenie Pana Prokuratora Okręgowego w Kielcach przekazanej naszej organizacji związkowej w piśmie z dnia 21 listopada 2014 r. Nr I 70/79/14 stwierdzono cytując: **„Wykonana symulacja wskazuje, że w celu utrzymania dotychczasowego obciążenia prokuratorów sprawami rejestrowanymi w repertorium Ds oraz zapewnienia właściwego udziału w rozprawach sądowych prowadzonych według nowego modelu, niezbędne byłoby zwiększenie ilości etatów orzecznich o co najmniej 50”**. W bieżącej sytuacji finansowej Prokuratury RP kompletną naiwnością jest oczekiwanie, iż od lipca 2015 r. Prokuratura Okręgowa w Kielcach otrzyma w ogóle jakiegokolwiek dodatkowe etaty orzecznice. Zwiększona znacznie ilość obowiązków trzeba będzie obsłużyć tą samą ilością prokuratorów, jak obecnie. Tymczasem w związku ze znanymi uregulowaniami nowej procedury dotyczącymi choćby przesłuchań świadków, na etapie postępowania przygotowawczego najbardziej wzrośnie obciążenie pracą prokuratorów prowadzących najbardziej skomplikowane sprawy, a więc prokuratorów w działach śledczych prokuratur rejonowych i wydziałach śledczych prokuratur okręgowych i apelacyjnych. Skomplikowanego dowodowo i

prawnie postępowania przygotowawczego nie da się prowadzić i czynić właściwych ustaleń opierając się w przypadku osobowych źródeł dowodowych tylko na ogólnych notatkach urzędowych, co dany świadek ma do powiedzenia i na jakie okoliczności. W takich sprawach niezbędne będą czasem wielokrotne, żmudne przesłuchania nieraz i tysiacy świadków i to nie przez policjantów jak do tej pory lecz osobiście przez prokuratora! Mimo znaczącego wzrostu pracy w prokuraturach wszystkich szczebli obawiamy się kolejnego drenowania prokuratur rejonowych przez delegowanie wielu prokuratorów z tych jednostek do wydziałów śledczych prokuratur wyższego rzędu – bez choćby symbolicznego naruszenia stanu osobowego wydziałów - tak zwanych - „niesiłowych” w tych jednostkach. W owych wydziałach jest mnóstwo prokuratorów pracujących wcześniej wiele lat na „pierwszej linii”, w tym w działach czy wydziałach śledczych, doskonałych fachowców, mających niejednokrotnie wspaniałe sukcesy w pracy dochodzeniowej i śledczej. Ich kompetencje i potencjał są marnotrawione przy zadaniach stricte statystycznych, nadzorczych, informatycznych, kadrowych i innych, które często mogą wykonywać pracownicy nie będący prokuratorami. W pełni uzasadnione jest więc uregulowanie odnośnie obowiązkowego referatu orzeczniczego dla każdego prokuratora, ścisłego określenia katalogu postępowań przygotowawczych, które ma prowadzić prokuratura okręgowa i apelacyjna oraz przesunięcia kadrowe do wydziałów śledczych prokuratur okręgowych i apelacyjnych prokuratorów z innych wydziałów czy też obciążenie ich dodatkowo obowiązkami prowadzenia postępowań przygotowawczych i obsadzania wokand w sądzie. Od lat słyszymy ze strony kierownictwa prokuratury o konieczności zachowania „symetrii” z sądami jeśli chodzi o naszą strukturę, uposażenia czy inne przywileje zawodowe. Szkoda jednak, że ta „symetria” nie dotyczy też obowiązku prowadzenia referatu orzeczniczego, jaki mają wszyscy sędziowie niezależnie od pełnionych funkcji.

Z tym zagadnieniem wiąże się również wskazany wcześniej problem nieprzejmowania przez prokuratury wyższego rzędu spraw kwalifikujących się do ich właściwości z uwagi na „aktualne przeciążenie pracą wydziałów śledczych” i tym podobnych, pozamerytorycznych powodów, jak również wyłączanie z prowadzonych śledztw bardzo istotnych wątków i przekazywanie ich do prowadzenia jednostkom prokuratury niższego rzędu. **Aż się prosi aby w nowym „Regulaminie” wprowadzić przepis zabraniający takich praktyk.** Powody nie przejmowania sprawy przez wyższą jednostkę organizacyjną prokuratury winny być stricte merytoryczne i należycie uzasadnione. Proszę sobie wyobrazić sytuację, w której to prokuratura rejonowa zwraca pokrzywdzonemu jego doniesienie czy akta sprawy do Policji podnosząc, że nie może się zająć sprawą z uwagi na nadmiar aktualnych obowiązków i

informując, aby doniesienie czy akta przysłać za kilka miesięcy, gdy prokuratorzy się „wyrabiają” (?!). To czysty absurd ale nie przejmowanie spraw z takich powodów przez prokuratury wyższego rzędu od jednostek podległych to norma.

Z innych merytorycznych kwestii wymagających naszym zdaniem bardziej szczegółowego uregulowania to kwestia właściwości miejscowej prokuratur i rozstrzygnięcie sporów kompetencyjnych. Chodzi nam o sprawy, gdy sprawca popełnia wiele czynów na szkodę nawet kilku tysięcy pokrzywdzonych na terenie całego kraju. W sytuacji, gdy dokonuje tego za pomocą mobilnych urządzeń teleinformatycznych najczęściej nie da się w ogóle ustalić właściwości na podstawie przepisów regulaminowych, w tym tych w proponowanej wersji. W nowym „Regulaminie” powinny się znaleźć szczegółowe zasady regulujące właściwość w takich właśnie sytuacjach aby unikać szkodliwych dla biegu całej sprawy jałowych, wielomiesięcznych sporów między wieloma prokuraturami co do tego, która ma prowadzić postępowanie zbiorcze i często wobec takiego sprawcy toczy się ostatecznie wiele odrębnych spraw wbrew zasadom łączności podmiotowej i przedmiotowej.

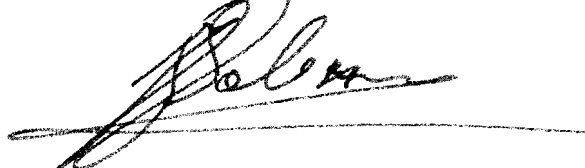
Jeśli chodzi o spory kompetencyjne to według nas od lat w wielu prokuraturach okręgowych wykształciła się bardzo szkodliwa praktyka rozstrzygania na korzyść podległych sobie jednostek takich sporów z jednostkami z innych okręgów. Znamy mnóstwo przypadków jawnego i drastycznego łamania w takich rozstrzygnięciach regulaminowych i kodeksowych przepisów dotyczących ustalania właściwości miejscowej. Takie rozstrzygnięcia powinny być naszym zdaniem badane, choćby poprzez dopisanie takich cyklicznych obowiązków do właściwości Wydziałów Nadzoru nad Postępowaniem Przygotowawczym w prokuraturach apelacyjnych.

Innych większych uwag nie mamy, a niektóre proponowane rozwiązania bardzo nam się podobają, na przykład te dotyczące Działu XIII.

Z poważaniem

P R Z E W O D N I C Z Ą C Y
RADY OKRĘGOWEJ ZWIĄZKU ZAWODOWEGO PROKURATORÓW I
PRACOWNIKÓW PROKURATURY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W K I E L C A C H

PROKURATOR JAROSŁAW SOLARZ

Do wiadomości;
- RG ZZPiPP RP
- a/a